

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 р. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 5
ул. Ліндого. — Експедиція
місцева в Агенції Соколовського
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Промова Є. Ексц. Намістника.

По формальнім отвореню сойму забрав слово намістник Лев гр. Пінський і відчитав цісарські письма (польске і руске) до сойму, яке ми подали були в ч. 274 з дня 6. грудня с. р. Палата вислухала слів цісарських стоячи, а маршалок ререняв письма зі словами: Сойм з вдячностію і приналежною почесністю приймає се цісарське письмо. (Оплески). Відтак промовив намістник:

«Високий Сойме!

Ласкою Найяснійшого Пана покликаний на намістника Галичини маю честь нині по раз перший стати в тім характері перед вис. палатою. Не укриваю сего, що приймаючи се важне високе становище я побоював ся не мало і до сєрва по надуманю рішив ся єго прийняти. Я здавав собі цілковито справу з трудностей, з якими треба бороти ся на тім становищу. Я знав дуже добре, що з огляду на досвід я може не достаточо підготовлений.

Перед вис. палатою, як я вже сказав, виступаю по раз перший в характері намістника Галичини, але маючи так багато знайомих і зичливих для мене членів в тій високій палаті, знаючи високу палату яко посол соймовий, маю надію, що в тім зборі стріну ся до якогось ступня з прихильним осудом і зичливістю. Прошу панів, щоби були переконані, що завсєгди буду поводити ся доброю волею і завсєгди буду старати ся служити вірно і совістно Найяснійшому Панови, державі і краєви. Довіре у власні сили ослабляє трохи порівнанє з моїми попередниками, для котрих завсєгди буду відчував поважанє і пошану. Особливо під неодним зглядом маю менше досвіду, ніж они мали. Що дотичить мого посередного попередника, я був би дуже щасливий, щоби міг-єм тішити ся тим самим, що він, признанєм і поважанєм.

Само собою розуміє ся, що за один з дуже важних і великих обовязків буду уважати се, щоби відношенє правительства до автономії було під кожним зглядом як найліпше, щоби панувала цілковита гармонія і взаїмне підпиране. Думаю, що се буде о стілько легше, що на чолі краєвого правительства стоїть маршалок, котрого знамениту діяльність всі уміємо цінити і котрому вже тепер могу бути вдячний за підпиране в протягу мого короткого урядованя.

Не сумніваю ся також і числю на се, що відношенє до виділу краєвого остане добре, та що удержити ся і на дальше гармонія, яка досі існувала межі автономічними властями а державними.

Оправдавши відтак короткість теперішньої сесії, намістник вказує, що правительство не виступає тепер з жадними проєктами, але вже при слідуєчій зібраню сойму предложить два проєкти:

- 1) проєкт устави організації реальних шкіл;
- 2) уставу, що-до зміни деяких постанов о о правительственнім нагляді.

Переходячи відтак до адміністрації, запевняє намістник, що коли під яким зглядом, подекуди стрічаємо ся з критикою адміністрації в краю, то одною з дуже важних причин того є недостаток сил. Тому я уважав своїм обовязком зараз по перенятю урядованя старати ся о те, щоби скріпити адміністраційні сили

та поправити для урядників деякі услівя авансу, що були до тепер незмірно і виїмково некористні. Се дотичить на разі урядників стисло адміністраційних, а буде моїм старанєм, щоби якесь скріпленє сил вступило також в службу безпеченства, в відділі технічнім, що-до лісного надзору і т. д.

Дійсно, давнійше, будучи послом і критикуючи разом з другими послами правительство, я не міг мати ясного погляду на те, як часто суть перетяжені працею наші адміністраційні урядники. Се дуже природна річ, а причина того з певністю не лежить в тім, щоби урядники мали наклін до надто широкого писаня, що було ціхою давнійшої бюрократії. Такого люксусу вже від давна не можуть они дозволити собі. Причиною сего є, про що не треба забувати, що в послідних часах повстало дуже багато нових інституцій, нових законів, що накладають дуже тяжкі і нові обовязки, а скріпленє адміністраційних сил не поступало в рівній мірі наперед.

Буду щасливий, коли під тим зглядом наступить зміна хоть по часті, а в такім разі я сам, стоячи на чолі адміністрації, буду старати ся з більшою строгістю судити діяльність моїх підвладних урядників. Що-до тих вимогів я желав би собі, аби адміністрація була енергічна і сильна, — однак заразом є природною річю, щоби всі урядники були глибоко переняті горожанським почутєм, аби приміювали ся стисло до духа і основ законодавства, аби строго держали ся правних приписів (оплески).

Урядник завсєгди повинен поводити ся за сядою, що той, котрий з права і обовязку може розказувати, о стілько більше може числити на охоче послухенство, о скілько більше єго поважають і цінять. Через стисле сповнюванє своїх обовязків можемо також в нашім урядничім заводі прийти до того, щоби не оглядати ся зовсім на осуд тих, що взагалі суть ворогами всяких устав і всякого суспільного порядку. Дальше запевнив намістник, що попри адміністраційні діла буде старав ся, о скілько - в єго можности, підпирати всякі змаганя до економічного розвою краю. Нещастям елементарним і нужді з причини неурожаю прийшла держава в поміч, як се згадував п. маршалок, а підмоги розділено справ дливо в порозуміню з автономічними властями.

До найважнійшої часті адміністрації — каже бесідник — належить очевидно в краю шкільництво. Розуміє ся само собою, що сей відділ адміністрації буде мене завсєгди особливо інтересувати, бо я вийшов з учительського заводу і памятаю про се на становищу намістника.

Тож пильно стараю ся приглянути ся докладно нашим науковим заведеням висшим і середнім і на підставі досвідів, які під тим зглядом буду старав ся зібрати, може денеда дасть перевести ся якась поправа відносин. На одно я хотів би звернути свою увагу, а то на середні школи. Тепер дуже багато і широко говорить ся тут і там про реформи на тім полі. Не моєю річю запускати ся тут в дискусію що-до квестії, чи ті реформи були-б відповідні цілі. Одного мушу бажати собі, щоби всякі пляни до реформ не ослабляли значіння і поваги того, що є, щоби наше населенє не привичаювало ся до того переконаня, що все змінить ся в протягу короткого часу. Противно

я бажав би собі, щоби се, що вже існує, уважано річю поважною, річю, що не єз дня на день і котрої не мож заступити відразу в цілости чимсь відмінним в самих основах.

Очевидно, що і в вихованю і то вже від самого початку повинно ся в значній часті увзглядняти практичний напрям, до якого на жаль, наша молодіж горне ся не конче часто. З тієї причини уважаю дуже пожаданою річю підпиране торговельних шкіл, шкіл промислових, підпиране практичного улаждения науки рільництва в учительських семінаріях та в народних школах.

Спеціяльно, що дотичить торговельних шкіл, могу зазначити один користний факт, відповідний інтенціям краю і вис. сойму. Дотичить се висшої торговельної школи у Львові. Старає ся краєва рада і торговельної палати, підпирати в цілі введеня в жите висшої торговельної школи у Львові, увінчали ся пожаданим успіхом, іменно о тільки, що п. міністер віроповідань і просвіти заявив готовість отвореня сеї школи в текучім році і то вдоволюючи ся престоціями, жертвованими на єю цілі згаданими чинниками. П. міністер віддає на цілі сеї школи реальність, в котрій містить ся до сеї пори учительська семінарія у Львові. Однак є одно услівє, а іменно се, що доконечні кошти адаптації того будинку мають понести край, місто і торговельна палата. Отже тому, що ті кошти правдоподібно не будуть великі, думаю, що се обставина не повинна стати на перешкоді отвореню висшої школи торговельної у Львові і що тим самим ся важна справа, котрою сойм займав ся вже не один раз, буде тепер полагоджена щасливо.

Що дотичить народних шкіл, можете панове переконати ся зі справозданя краєвої ради шкільної, що під зглядом найбільше недомагаючої сторони нашого народного шкільництва, т. є. недостатку учителів і значного числа нечинних шкіл, тепер наступив деякий поступ, деякий зворот до ліпшого. В справі народного шкільництва одним з найважнійших питань є квестія, про котру згадував п. маршалок, іменно квестія матеріяльного стану наших учителів народних шкіл. Ніхто не може сему заперечити, що дійсно матеріяльний стан наших народних учителів є дуже сумний. Було би дуже пожаданим, щоби під тим зглядом наступила яка поправа відносин. Се ми певно всі признаємо, а сойм не один раз дав доказ, що єю справою радо займає ся і має щирю симпатію для учительського стану. Чи і в якім часі можна буде знов один крок зробити в тім напрямі, не мені судити про се — се квестія, зависима передовсім від матеріяльних засобів краю.

Зі своєї сторони, іменем краєвої ради шкільної, могу сказати, що рада шкільна дуже бажє собі, щоби як в найблизнім часі був можливий поступ в напрямі поліпшеня матеріяльного стану учителів і коли сойм схоче увійти на єю дорогу, найде приготований радою шкільною матеріял в тій цілі, щоби в найуспішнійший спосіб і найбільше позиточний, ужити матеріяльних средств, які сойм схоче призначити на єю цілі.

(Конець буде).

Шкільництво народне і доповнячі курси рілничі.

(Дальше.)

Вимір годин: I. рік побірає відомості природничі для науки гасдівства 5 год.; рахунки 1 год.; рисунки 2 год. і стилістику 2 год.; — II. рік науку господарства 6 год., рахунки 2 год., рисунки 1 год. і стилістику 1 год.; — III. рік науку господарства 6 год., рахунки 2 год., рисунки 1 год. і стилістику 1 год.

Пригляньмо ся тепер плянови наук.

I. Відомості природничі. Ціль: Зазнакомлене з важнішими явищами фізичними і хемічними, о скільки они мають вплив і припоровнене в господарстві; пізнане засад життя рослин і звіврат; пізнане важніших плодів природи. I. рік. О воздуху, воді, землі; тепло, світло, електричність; клімат. — Органи рослин; корм і живлене рослин; рослинні продукти. Звіврята пожиточні і шкідливі в сільскім гасдівстві з увзглядненем їх будови і способу життя. Звіврять продукти.

II. Наука господарства. Ціль: Запізнане з головними засадами управи землі, годівлі рослин і звіврат, в припоровненю до малого господарства сільского. — II. рік. Плідна земля і підклад; природні і штучні навози; рілничі знаряди; управа землі; плодозмін. Загальні засади управи рослин (сїйба, збірка, омолочуване); управа рослин господарских і промислових; культура пасовищ і лук природних і штучних. — III. рік. Садівництво і огородництво. Годівля і плекане звіврат господарских: коний, товару, овець, свиний, з увзглядненем рас найвідповідніших для наших сторін; молочарство; пшівництво; господарска рахунковість.

III. Рахунки. Ціль науки: Вправа і певність в самостійнім розвязуваню задач рахункових, що приходять в сільскім житю і в справах малого сільского гасдівства так в памяті, як і письменно. Знане найважніших рахунків, маючих припоровнене при веденю рахунків малого гасдівства. — I. рік. Утрєвалєне засадничих ділань рахункових числами цілими, десятичними і дробами, числами многоракими дорогою систематичного повторєня на підставі розвязування задач рахункових, лучаючих ся в житю сільскім і в справах сільского гасдівства, письменно і в памяті, з припоровненем рахунку внесєня. Доповненє і утрєвалєне відомостей о мірах, вагах і грошах уживаних в державі. Обчислюванє фігур плоских в обсязі питань життя практичного. — II. рік. Розвязуванє задач практичних в обсязі сільского господарства при помочи рахунку вношеня, також рахунку середної вартости, правила трех простого і зложеного, рахунку процентного, рахунку спілки і рахунку мішанини з увзглядненем мір, ваг і грошій, уживаних в державі. Обчислюванє площі і обєму брил в обсязі питань з життя практичного. — III. рік. Вправа в веденю рахунків господарских. Поучєне о товариствах і спілках продукційних і збуту, заведенях кредитових, касах щадничих і товариствах обезпечєня.

IV. Рисунки. Ціль науки: Пізнанє важніших геометричних форм і їх рисованє, з увзглядненем припоровленя в практичнім житю і в обсязі потреб малих господарств рілних. Зазнакомленє з найзвичайнішими способами уживаними в мірництві пільнім. — I. рік. Засади понятя геометричні: точка, лінія, кут, фігура, трикутник, чотирикутник, многокутник, колесо, еліпса, лінія овальна. Конструкції форм геометричних з даних елементів. Зменьшена і побільшена поділка. Вправа в копіюваню, побільшуваню і поменьшуваню фігур плоских способом конструкційним, також з вільної руки, з особливим увзглядненем потреб сільского господарства. — II. рік. Засади стеріометрії, виложені способом поглядовим. Брили. Рисованє тих брил в кидях простокутних, поземих і прямовісних. Перекрої і сітки тих брил в таких положєнях, як того вимагає практичне припоровненє. — III. рік. Зазнакомленє з найпростішими способами уживаними в мірництві пільнім. Знаки приняті в мірництві. Читанє, копіюванє і рисованє плянів ситуаційних. Шкіцованє з природи предметів господарских.

V. Стилїстика. Ціль науки: Вправа стилістична в зладжуваню письм і кореспонденцій

і обсязі потреб сільских і малих господарств рілних. — I. рік. Описи звіврат, рослин і мінералів з увзглядненем їх ужитку і шкідливости в господарстві сільскім. Писанє листів, карт кореспонденційних, телеграм, переказів почтових, посвідчєнь, замовлєнь і т. п. в справах родинних. — II. рік. Описи річий і чинностей в обсязі господарства сільского і домашнього. Кореспонденції і письма в справах господарских. — III. рік. Зладжуванє письм і кореспонденцій в обсязі потреб самостійних властителів рілних господарств. — Найважніші подання і справозданя урядові в справах громадских і господарских.

(Конець буде).

Вісти політичні.

Вчера зачали ся, як звісно, соймові сєсї майже у всіх австрійских краях. З поодиноких соймів надходять такі вісти:

Чеський сойм отворив кн. Либкович промовою, опісля намістник гр. Куденгове відчитав цісарске письмо, таке саме, як до всіх краєвих соймів. Чеські послы не були вдоволені з того письма, а пос. Бакса відозвав ся навіть при читаню: Се цілком пусте, самі фрази. Відтак повідомлено палату урядово про іменованє пос. Верунського заступником краєвого маршалка. Пос. Подліппий поставив внесєнє з домаганєм від правительства, щоби розпорядило без проволоки, що всі акти і друки, издавані намістництвом, мають носити напись, або підпис: «Намістництво в королівстві Чехії». Дальшим єго внесєнєм є домаганє, щоби корона св. Вячеслава і другі коронаційні дороговці чеські були приміщені у відповіднім місці і щороку в торжєственні дні виставляти ся на публичне огляданє. Пос. Герольд виїє інтерпєляцію до намістництва в справі краєвих фінансів, як також в справі бойкотованя чеських торговельників і служачих в Райхенбергу.

В шлєскім соймі заявив пос. кс. Свежи іменем славянського населєня, що славянські послы возмуть участь в соймі з патріотичних зглядів і в надїї, що заступленя ними часть населєня буде трактована як рівнорядна і рівновартісна з другими горожанами. Іменем більшости пос. Рехованський запротєстував против ріжним зарядженям правительства, замірним або вже доконаним на політичнім і економічнім поли. Пос. Тірк інтерпєлює в справі тайних розпоряджєнь міністерства справедливости а пос. Міхєйда в справі чеського і польского языка в урядах і в школі.

Країнський сойм ухвалив два наглядчі внесєня в справі утворєня словінського університету в Любляні.

Вчерашнє засіданє соймове в Триєсті відбуло ся серед великої бучі. Коли словінські послы увійшли на сальо, Італіянці вийшли з неї серед пекольного крику. Палата стала неспосібною вести дальші наради і засіданє треба було закрити.

Долїшно-австрійський сойм приняв внесєнє, постановляючє, що наука в народних і виділових школах Долїшної Австрії має вести ся на німецькій мові. Вплинуло також між иньшими внесєнє за знесєнєм языкових розпоряджєнь.

Горішно-австрійський сойм ухвалив перепровадити дискусію над внесєнями лівіцї, в котрих застерєжено ся против полагоджєня угоди на підставі §. 14. Внесєнє жалує ся з причини языкових розпоряджєнь, а також жадає відкликаня угодних предложєнь, законодавчого подїлу Чехії на три части і впроваджєня німецького языка у автономічних властях Австрії.

В горіцкім соймі принято бюджетову провізорію на р. 1899, а в стирийскім соймі замкнено засіданє по промові маршалка, в котрій він дав вираз смутковї з причини смерти цісарєвої і по бесіді намістника, котрий запевняв о своїй щирій охоті послужити краєви.

Краєвий Сойм.

2. засіданє дня 29. грудня.

Маршалок відкрив засіданє о годині 10-30. Відчитано петиції. При петиції Бурси св. Нико-

лая в Перемишлі забрав голос Преосвященний Конєтантин. Бєсідник подав коротку історію заснованя і розвою сєї бурси. Інєститут сєї повєстав в 1888 р. враз з відкритєм рускої гімназії в Перемишлі. В минулому році розширено будинок так, що в цілій бурсі о 14 комнатах і 3 комнатах для управителя, кухнєю і т. д. уміщено тепер 82 учеників з всяких верств. На будову нового крила затягнула дирекція бурси 13.000 зр. в банку гіпотєчнім а 6.000 в товаристві «Віра». На амортизацію сєго довгу потрібно інєститутіви 1.600 зр. річно. З добровільних складок впливає на ту ціль до 1000 зр., а 600 недоїтає протє. Управа бурси звернула ся протє до в. Сойму з просьбою, котру єпископ горячо піддержує, щоби Сойм визначив крім звичайної запомогї для бурси на слїдуючий рік ще надзвичайну запомогу. Петицію сєю відєслано до комісії бюджетової.

Рускі послы поставили нині внесєнє такої основи: Зваживши, що у Львові мимо значного числа шкіл нема ані одної школи виділової жєньскої з руским викладовим языком;

зваживши, що і в цілїм краю нема ані одної школи виділової жєньскої з руским языком викладовим;

зваживши, що задля того руска молодїж жєньска не має нагоди осягнути в ріднім язичі образованя, яке дає школа виділова, вносять підписані:

Високий Сойм зволить ухвалити:

1) Коштом краєвого фонду має бути постєпенно заснована у Львові триклясова школа виділова жєньска з руским викладовим языком.

2) Ієснуюча у Львові приватна школа виділова жєньска з руским языком викладовим, заснована «Руским Товариством педагогічним», має бути перєнята на краєвий фонд.

3) Поки се буде перевєдєнє, ухвалить в. Сойм для ієснуючої І. кляси школи виділової жєньскої з руским языком викладовим на біжучий рік шкільний субвенцію в квоті 1500 зр. У Львові дня 29. грудня 1898.

Барвінський, Вахнянин, Чєхович, Білєцький, Окуневський, Заячківський, Гаморак, Оєтапчук, Новаковський, Небилєвєць, Винничук, Каратницький, Мандичєвський, Клемєнсєвич, Ольпінський, Жардєцький.

Крім того підписали рускі послы інтерпєляції пос. Окуневського в справі поведєня комісаря староства в Залїцях; в справі управи міста Глинян через правитєльствєнного комісаря понад приписаний рєчєнєць і в справі заложєня бібліотєки соймової. Підписано також інтерпєляцію пос. Новаковського в справі надужить в громадї Найдорф, повіта самбірского. Пос. Окуневський поставив також внесєнє, підписанє всіми рускими послами, в котрім домагає ся знесєня мит на краєвих дорогах, подїбно як правитєльство центральнє внесло до ради державної предложєнє на знесєнє мит по дорогах державних. Мита на дорогах краєвих приносять нині чистого доходу 230.000 зр., а яких 300.000 зр. коштує адмінїстрація.

Приступивши до дєвного порядку, вибрано всякі комісії (17). Для справи кас Райфайзєна вибрано окремє комісію, зложеноу з 13 членів. З руских послів вибрано сєкрєтарєм пос. Каратницького, квестором пос. Вахнянина, рєвідєнтами Небилєвця і Заячківського. До бюджетової комісії ввійшли Барвінський і Заячківський; до адмінїстраційної Окуневський, громадської Кульчицький, шкільної Вахнянин, петиційної Гаморак, Новаковський і Винничук; до комісії правничої ввійшов Каратницький, промислової Оєтапчук, банкової Мандичєвський, сільної Винничук, гірничої Охримович, податкової Окуневський, комісії господарства краєвого (ніхто), дорогової Охримович, санітарної Мандичєвський, реформи виборчої Окуневський, залїзничої (ніхто), кредиту сєлянського Вахнянин.

Новинки.

— Ц. к. комісія іспитуюча для учителів шкіл народних в Сокалі повідомляє інтерєсованих, що ієспити в рєчинцю лютовім 1899 розпичнуть ся дня 20-го лютого. Поданя заосмотрєні належито сьвідєцтвами, разом з табєлю кваліфікаційною і переглядом відбутьх студій, належить вносити через свої ц. к. Ради шкільні окружні, найпізнійше до 1-го лютого 1899.

— Рукій театр приїздить на днях до Рогатина, де 1-го січня 1899 розпочне цикл представлень.

— Командантом площі львівського гарнізону іменовано генерала Йосифа Понатовського. Дотеперішній командант Август Теміш пішов на емеритурі з титулом фельдмаршала-поручника.

— Руска судова розправа у Відні. Чудо не правда? Очевидно не належить думати, що судія і всі прочі функціонари були Русини й по руски говорили та що може судія проголосив по руски вирок. Ні, так не було. Але лужилося, що обжалований, його оборонець, приватна сторона інтересована і свідки були Русини, а що ті послідні не знали інакше тільки по руски, так і доказове постушоване при помочи перекладачка вело ся по руски. — Сима диями розбирав повітовий суд «Leopoldstadt» один інтересний случай о переступлене §§ 461 і 506 з. к., а т.о. розправа основана на ось якій приключці. — Гарний і шпаркий легинь з під Рускої Рави, Ф. Ц., колишній сап'єтський воляк при шпигунали у Відні, навязав любовні зносини і удержував їх три роки в часі свого волюства з дівчиною-землячкою Ганусею Пр., що, як то часто лучає ся, затягнулася зі своїм «паньством» (уїдо жидами) аж з Бродів до Відні і осіла на єврейськй островці (Leopoldstadt-і) няньчити малі жиденята. Хватекій хлопака, цікавий до всякої забави, принав вже постаріший Ганусі вельми до вподоби і она не вагувала ся відличити его щедро своїми жіночими ласками, «повірити», як каже, своему любчикови на слово, хоч би і на «Wurstel-Пратері», що він єї не покине. Щедро платила она і всі «забави», також за пратерові гулянки в гостиниці «Zum Oehsen», зарозкіпні поїздки на карузельних кониках і пр. Очевидно в кількох літах зробило се поважну суму. Але і злобний бубзько не спускав також свого ширкого ока з дуріючої по пратері і по его левадах парил. Заклекотів десь в багнях Freudenau-у, а нянька Гануся потішила свого любимця гарним сплоском і стала вже мамкою. В рік подібних веселих зносин привела ему до пари і донечку. Між тим Ромео відслужив в таких радощах свої три роки і поправавши любку-Юлію щиро, ба і трогаючи, переселив ся аж між Wasser-поляки на Шлеск. Гануся в розпущі помпирала ся вже була з тою розлукою. Але коли дізнала ся сею року, що той єї «жених» і товариш веселих ігор з Wurstel-Пратера оженив ся на Шлеску з иншою, зкипіла гнівом, местию на свою суперницю. Всі фундації, забави пропали, і чорновусий любас також. Местниця подала страшний донос, де обвинуватила зрадника о обман, уведене і знеславу при несповненій обітниці подружжя. Головна розправа того случая, що вернув як раз з краєвого суду з причини невластивости, виказала безліч інтересних пригод і обставин, що кидають ярке світло на те, як тут «живуть» ті заходжі наші дівчата-служниці серед чужого елемента, не знаючи більше німеччини, як «Wasser» і може «Mensch» або «Soldat». Тиняють ся они між жидівнею з Галичини по Леопольдштадті та няньчать або покритками мамчать підрастаючі жиденята. Вислід розправи був такий, що мимо присяги любовниці та зізналь єї свідків суд увільнив «віроломного», а властиво легководного воляка серцежавата, відсилаючи Ганусю з єї приватними домаганями на дорогу цивільну. — Оборонцем обжалованого ставав Др. Олександр Кулачковський, ред. Вістника зак. держ., котрий побіч завізаного руского перекладачка і руских сторін, ставляючи много питань до свідків по руски, причинив ся до руского характеру розправи. Очевидно plaider оборонця не було руске.

Очевидець.

— Катастрофа в горах. З Аіволья в Швайцарії доносять з 28. с. м.: Нині о 2-й год. над раном осунула ся тут гора і засипала готель «Аіволь» разом з кількома домами. Шкода в наслідок катастрофи велика, бо виносить до міліон зр. В додатку в завалених готелі «Аіволь» вибух огонь і загрожує сусідні дома. Підчас осування гори більша половина мешканців була деінде, для того з людей ніхто не загинув.

— Іменники славних мужів в Берліні. На Різдво вийшла величезна книга адресова міста Берліна. Цікава она тим, що в ній майже на кожній стороні находимо якесь славне назвище. Але люди з тими славними іменами займають часто посади, що стоять в великій суперечности з заняттями їх колишніх іменників. І так лукавий Каїн є членом комісії мійської добродійности, Авраам санітарним радником, а Савл льотерийним поборцем. І многі инші біблійні імена стрічаємо тут з зовсім небіблійними заняттями. Також іменники великих Римлян представляють ся нині інакше. Рим проходить ся з галябардою на рамени і отвирас спізненим мешканцям ворота домів, Цезар пріє при колодійскім варахаті, Валерій працює в фабриці, Гадриан випікає тісточка, Клявдий обслуговує хорих, Ціцеро є канцлером італійської амбасаді. З новіших назвищ бачимо Віттельсбаху мулярем, Валенштайна спекулянтном на біржі, Вальоа та-

піцером, Густава Адольфа торговельником ярини, Бліхера судовим знавцем, Йорк повнить службу возного, Рафаель шие чоботи, Рубенс мануфактурує, Діер є лікарником, Франц Шуберт трамваєним візником, Шуман розвозить молоко, Рішард Вагнер дме в трубу на хорах, Кант став кунцем, Гумбольд боднаром, Бакон палачем, Льюке вахмайстром, а Шоппенгавер портиером. З німецьких класиків поручають ся: Кльоншток яко бухгалтер, Лессінг яко властитель дібр, Шіллер яко адвокат. З літератури заграничної Данте є купцем, Александер Дюма диетарем, Беранже пекарем, Пушкін ганделесом, Андерсен промисловцем. Навіть погібший Андре пригадує ся ласкавій памяти читачів адресової книги: торгує на однім передмістю Берліна морскими рибами. Як видимо, цілий світ переводить ся, всюди упадок.

— Дотепний злодій. До одного дому при улиці de Mont в Парижі закрив ся злодій. На своє здивоване він застав в дома паню, котра побачивши его наробила крику і зі страху зімліла. На крик побігали ся сусіди, а случайно також з'явилися поліціянти. Они стали шукати в помешканню за злодієм при світлі свічки, що їм з чемности держав якийсь чоловік. По безуспішнім гляданю поліціянти подякували вічливо му панови а самі вернули ще до комнати пані, котра здивована запитала: «Як то, ви его не зловили! Таж се був той самий, що вам держав свічку!» Можна собі уявити неприємний поворот поліціянтів посеред цікавої публіки.

— Населенє Єрусалима. Після одної французької часописи населенє Єрусалима виносить 73.000 душ; з тих 55.000 жидів, 2.470 католиків, 5.020 православних т. з. Греків, Вірмен, Коптів і Сирійців; 400 протестантів і 7.660 музулманів.

— Відмінилась дівчинка. В Новім Санчі щезла в місяці вересні с. р. одним родичам 13-літна дівчинка. Була середнього зросту, русла, глухоніма і прибрана в верховинський стрій. Родичі довго не могли віднайти своєї дитини. За півтора місяця приходить до них инша дівчинка в тім самім віку, того самого зросту, що їх дочка, і навіть зовсім до неї подібна. Она прийшла в заміву за згублену і є також німа, але чує. Родичі не пізнають в ній своєї дочки. Поліція силкуєсь конечно відкрити походженє тої дівчини, як рівнож вислідити загадочне щезненє тамтої.

— Журналістика в Японії. Около року 1871 журналістика в Японії, мож сказати, ще рачкувала на руках і ногах. Редактори або накладиці цілоденній і нужденній праці, складаючи листок до листка, вечером мусіли повнити обовязки листоноса. Напхавши примірників поза широкі рукави, они ходили вечером улицями і клали свою працу на пороги предплатників. Часом в нагороду за труд їх запрошувало не гербатку. Редакція не мала грошей оплачувати листоносів. Але від того часу японська журналістика піднесла ся і розвинулася до непізнання. Тепер виходить в Японії 130 часописів розличного рода і напряду. Часопись «Niski-Niski» є ультраконсервативною, «Kokumin» поступово-ліберальною, «Nippon» витикає сякі ошибки, а «Miyako» і «Yamato» розносить в йвовійскій скандали. Всі редакції устроєні на англійський лад. Однак занятє редактора не дуже там приманчиве. Як котрий з них заробляє 100 марок місячно, то вже світло стоїть. Здібний репортер при одній з найперших часописів одержує 40 до 60 марок. Очевидно, що одна марка то вже великий гріш в такім краю, де за пять феників можна провєсти день вигідно.

— Залюблений гусак. Стара байка, що гусак є добрим сторожем, а як треба, також бійким оборонцем своєї вибраної. Але щоби між великим числом відважних гусаків були й такі, аби слово «оборона» понимали глүбше, то се рідко лучає ся. В однім селі в Німеччині залюбив ся один гусак і то на смерть. Се не було би дїчного надзвичайного, бо прецїнь гусак має також серце. Алеж наш гусак віддав своє серце гусці, що належить до посторонної і доволі далекої громади; она мешкає в долині, а він в горішнім селі. Їх ділиті дорожа, що виносить близько 300 метрів. Однак так далеко дорожа не стоїть їм на перешкодї, бо обоє мають трохи практики: они виходять одно на против другого. Кожного ранка, як лише відчиняє ся двері курника, они удають ся в подорож: він до неї, а она до него. Они стрічають ся на обломи над потоком, що тече саме на половині їх дороги. Поздоровившись голосним геґанем, они пробувають разом цілий день. При заході сонця чемний гусак відпроваджує свою суджену аж до єї дому, глядить там пильно, щоби зладила собі добре місце, а відтак цілу годину ще сторожить при дверях курника. Тоді доперва ступає гордо домів. Але як всюди, так і тут нема правила без виїмки. Часом она поводить ся неприлично. Она відпроваджує свого гусака до его дому, ночує при его великодушнім боці, а ранком они разом ідуть до потока. Так они жиють день в день вже повних пять літ. Вкінци

треба знати, що так гусак як і гуска є німець і що доносять о тім німецькі газети.

Наука, штука, література.

— Історія України-Руси. Написав М. Грушевський. Том I. До початку XI. віка. У Львові, 1898. Сторін 496, великої 8-ки, ціна 2 зр. (4 франки). (Появила ся яко том збірника історично-філозофічної секції Наукового Товариства імени Шевченка).

Том сей починає ся від часів передісторичних оглядом земель, зайятих тепер українськоруским населенєм в Європі, і їх передславянської колонізації. Автор виходить справедливо з того погляду, що в часі передісторичнім інтересує нас не тільки наш нарід, але і наша теперішня територія і єї давнійша колонізація, котра не могла остати без впливу на культуру нашого народа. Пишучи історію тих давних часів, автор користує ся також здобутками археології, антропології та порівнюючого язикознавства. Про напряду своєї праці пише автор: «Головний зміст історії кожного народа становить его культурний розвій і тісно сполучений з ним — економічний, що становить ґрунт всякої культурної еволюції і незвичайно на неї впливає. Зверхня, політична історія має більше формальний характер і набирає більшого значіння там, де прибирає суспільний, соціальний характер, але свого впливу на економічну і культурну еволюцію не тратить, можна сказати, ніколи. Тим то політична історія не стратила прав на увагу і після того, як остатними часами в історичній науці головна вага перенесена на соціальне, економічне і культурне житє народа». — Що-до методи своєї праці пише автор у вступнім слові: «Я з початку мав замір дати книжку більше популярну, приступну для якнайширших кругів нашої суспільности. Пригланувшиєсь блище, я перемінив намір: в сучаснім стані нашої науки мені здає ся далеко потрібнішим строго науковий курс, що міг би вводити в науку і знайомити з сучасним станом питань нашої історії; се і мав я на оці. Але при тім мені хотіло ся зробити свою працу, не ухиляючи єї науковости, скільки можна приступною і для ширшої публіки: для того все спеціальніше виносив я в нотки, а їх подав у кінці, зіставивши під текстом тільки чисто інструктивні поясненя; рівно-ж на конець виніс я спеціальне обговоренє двох справ: нашої найдавнішої літописи і норманської теорії початку Русь». — На кінці вступного слова читаємо: «Мені мило, що вихід єї книги припадає на столітє нашого національного відродженя; нехай она буде ему привітом. Невеселий вправді образ переважно дає нам наша історія, сумніший може часом ніж инші; але суспільність, що має віру в себе, мусить мати і відвагу глянути на неприкрашену правду свого минулого, щоби зачерпнути в ній не зневіру, а силу. Увістє істину, а істина свободить ви! Сю дєвізу діячів нашого національного відродженя можемо повторити і по пятьдесятьох літах, додавши тільки «волю і працу», як неминучих спутників знаня в поході до забезпеченя ліпшої будучности своєму народови».

Телеґрами.

Берно морав., 29. грудня. Вчєра вечером устроїли робітники на улицях демонстрацію за виборчою реформою до сойму. Сїмох демонстрантів арештовано.

Будапешт, 29. грудня. Цілий ряд поєдинків між послами відбув ся або має відбути ся. Бють ся на пістолети і шаблі і дехто відніс легкі рани.

Париж, 29. грудня. Деякі дєвєники доносять, що Драйфуса вже перед двома днями вправлено до Європи. — Трибунал касаційний зайнятий тепер студіованєм тайних актів справи Драйфуса.

Льондон, 29. грудня. Ходить вість, що Золя прибув тут на довший побут, але его адресу держать в тайні. — Иньша поголоска оповідає, що Золя перебуває в одній малій місцевости в Англії.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд			Поїзд		
до Львова			зі Львова		
посп. / особ.	приходить о годині		посп. / особ.	відходить о годині	
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
	7:40	Янова	6:05	Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
	7:50	Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15	Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
	7:55	Сокаля і Рави рускої	8:35	Кракова (Відня, Берліна)	
	8:05	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	Янова	
	8:15	Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50	Кракова (Відня, Варшави)	
	9:05	Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15	Скольного, Калуша, Борислава, Хирова	
	10:35	Іцкан, Сучави	9:35	Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	10:45	Ярослава, Любачева	9:53	з дв. Підзамче	
1:30	1:01	Янова	9:55	Белзця, Рави рускої, Сокаля	
	1:40	Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55	Іцкан, Сопона, Бергомету, Сучави	
1:50		Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1:15	Підволочиск, Кієва з дв. головного	
2:15		Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08	з дв. Підзамче	
2:30		Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Підз.	2:40	Іцкан (Ясс, Букарешту)	
	5:00	на дв. гол.	2:50	Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),	
	5:25	Козови, Бродів на дв. Підз.		Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ря-	
	5:40	на дв. гол.		шів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.	
	5:55	Іцкан, Сучави		Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 3/4	
		Сокаля, Белзця і Любачева		Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч			Ніч		
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
5:10	3:30	на дв. головний	5:20	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:10	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
8:45		Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:40	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:10	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55	Тернополя з двірця головного	
9:39		Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00	Лавочного (Мункача, Пешту)	
9:45		Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10	Сокаля, Рави рускої	
9:55		Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15	Тернополя з двірця Підзамче	
	10:30	Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44	Янова	
	12:15	Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05	Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
		Стрия, Калуша, Борислава.	11:00	Кракова (Відня, Варшави, Берліна)	
			11:27	Підволочиск, Бродів з дв. головного	
				з дв. Підзамче	

ЗАМІТКА: Ця ніч чистить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейський різний ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європей-ського = 12 год. 16 мін. часу львівського. — Експ. інформаційне ц. к. вел. держ. (Львів, ул. Третього мая, 1898) уділяє всякого роду інформаційних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дам-ску і діточу обув, також чоботи з хо-лявами для духо-венства по як най-приступніших цінах.

Рівнож приймає репарації каль-шів. — З провінції вистане ста-рий оказ на міру.
136 85—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завжди бажає позбутися слабости легких, або горла, хотіли най-упірнійшої, або астми, навіть дуже за-вненої і на позір невилічимої, сей негай-не гербату для хронічно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Прав-дива лише у А. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

ТОВАРИСТВО

для розвою рускої штуки

(стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7)

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різь-барства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругв, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографії, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотар-ські; рівнож укрощує внутрі церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і свєстне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу шток красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опії нашої П. Т. Публіки духовної і світської, надіємо ся, що зволить Ова причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанем

Дирекция.

Товариство не послугує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

входять книжками і величчю 5—7 печатних листів. Зміст: беллетри-стика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: силь-ніше узаглядисане артистичного викинення навіть найбільш тенден-ційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, улица Зиблікевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрест з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ЕИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

Галицкий Банк кредитовый

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картові 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабри-ка туюток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, лиця Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туюток ра-зом упаковач і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовської

у Львові, Ринок ч. 29, 1. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густо-вно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помещане